

Instytut Pamięci Narodowej

[https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/160831,70-rocznica-wykonania-wyroku-smierci-na-Jurgenie-Stroopie.h
tml](https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/160831,70-rocznica-wykonania-wyroku-smierci-na-Jurgenie-Stroopie.html)
19.04.2024, 03:22

70. rocznica wykonania wyroku śmierci na Jürgenie Stroopie

Data publikacji 06.03.2022

6 marca lutego 1952 r. w więzieniu mokotowskim w Warszawie zawisł na szubienicy Jürgen Stroop, niemiecki zbrodniarz wojenny, kat getta warszawskiego.

Pochodzący z Detmold Stroop, rocznik 1895, był weteranem I wojny światowej. W 1932 r. – jeszcze przed przejęciem władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera – wstąpił do SS i NSDAP.

Jego kariera w aparacie SS i policji przyspieszyła po wybuchu II wojny światowej. Jesienią 1939 r. Stroop stanął na czele poznańskiego Selbstschutzu, odpowiedzialnego za liczne zbrodnie na terenie Wielkopolski, wcielonej do Rzeszy w ramach tzw. Kraju Warty. W późniejszych latach pełnił kierownicze funkcje w strukturach SS i policji m.in. w Gnieźnie, Galicji, Warszawie, Grecji i Nadrenii. Wojnę zakończył jako SS-Gruppenführer i generał porucznik policji.

Szczególną niesławą okrył się wiosną 1943 r., gdy dowodził tłumieniem powstania w getcie warszawskim. Akcja kosztowała życie kilkudziesięciu tysięcy Żydów – zabitych w walce, zmarłych wskutek pożarów, zamordowanych na miejscu bądź wysłanych do obozów zagłady.

W maju 1945 r. Stroop został ujęty przez Amerykanów. Trybunał wojskowy USA w Dachau skazał go na karę śmierci za zbrodnie popełnione na amerykańskich lotnikach – jeńcach wojennych.

Stroop został jednak wydany w Polsce i przetransportowany do Warszawy. W więzieniu mokotowskim trafił do jednej celi z Kazimierzem Moczarskim, powstańcem warszawskim, oficerem Biura Informacji i Propagandy Komendy Głównej AK, aresztowanym po wojnie przez władze komunistyczne. Czas spędzony ze Stroopem Moczarski opisał później w *Rozmowach z katem*, do dziś uważanych za jeden z najlepszych portretów nazistowskiego zbrodniarza.

Proces Stroopa za zbrodnie popełnione w okupowanej Polsce odbył się w lipcu 1951 r. Były SS-Gruppenführer został oskarżony o przynależność do SS, zbrodnie związane z likwidacją getta warszawskiego, rozstrzelanie w Warszawie 16 lipca 1943 r. stu Polaków oraz wcześniejszy „udział w masowych zabójstwach i prześladowaniach ludności polskiej” na terenie Kraju Warty. Bezskutecznie próbował się bronić, argumentując: „byłem wychowany

po żołniersku, jako żołnierz wykonywałem rozkazy”.

Sąd Wojewódzki dla m.st. Warszawy skazał Stroopa na karę śmierci. Wyrok wykonano wieczorem 6 marca 1952 r. „Skazanego Jürgena Stroopa wyprowadzono z celi więziennej i po sprawdzeniu jego personaliów oraz ustaleniu tożsamości przez Prokuratora, odprowadzono go na miejsce stracenia” – czytamy w zachowanym protokole.

Zbrodnie niemieckie w okupowanej Polsce, w tym popełnione w tzw. Kraju Warty i w Warszawie, od lat stanowią przedmiot badań Instytutu Pamięci Narodowej. Efektem są liczne publikacje.

Bezwzględna politykę Rzeszy w Kraju Warty przybliży m.in. obszerny, monograficzny album *Wartheland. Dzieje zbrodni* (Poznań-Warszawa 2021), przygotowany przez dr. Adama Pleskaczyńskiego.

W Bibliotece Cyfrowej IPN można bezpłatnie pobrać opatrzoną krytycznym wstępem edycję raportu Jürgena Stroopa *Żydowska dzielnica mieszkaniowa już nie istnieje!*

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/12611,Jrgen-Stroop-Zydowska-dzielnica-mieszkaniowa-w-Warszawie-juz-nie-istnieje.html>

Zachęcamy też do zapoznania się z cyklem krótkich prezentacji poświęconych temu dokumentowi:

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/145118,Pamiec-swiata-Raport-Stroopa.html>

Raport Stroopa – będący urzędniczą relacją z likwidacji getta warszawskiego – wbrew intencjom autora stał się hołdem złożonym pomordowanym Żydom i żydowskim powstańcom. Dokument w 2017 r. został wpisany na listę UNESCO Pamięć Świata. Oryginał raportu IPN przekazał w 2020 r. w depozyt Muzeum Getta Warszawskiego.

Wiele materiałów o zagładzie getta warszawskiego jest dostępnych w portalu IPN przystanekhistoria.pl i na innych stronach internetowych IPN:

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/powstanie-w-getcie-wars>

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/39715,Tragedia-Zydow-z-getta-warszawskiego-fotografie-z-Archiwum-IPN.html>